

The background of the cover is a classical painting of a woman's face, rendered in a warm, golden-brown palette. The woman has dark, curly hair and a contemplative expression. Overlaid on the upper left of the painting is a piece of aged, yellowed paper with handwritten text in cursive script. The text on the paper includes "Alfred o. Grafen" and "in brd 1913".

LADISLAV MUŠKA

ŽENA...
JE TVÉ JMÉNO

LADISLAV MUŠKA

ŽENA...
JE TVÉ JMÉNO

2014

ŽAR

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být přenášena
nebo reprodukována bez předchozího písemného souhlasu držitele práv.

Ladislav Muška

ŽENA... JE TVÉ JMÉNO

Sazba a obálka: Dušan Žárský

V elektronické podobě první vydání

Vydal Dušan Žárský – ŽÁR, www.zar.cz

v roce 2015

ISBN: 978-80-86725-48-2

MOJE MILÉ GÉTÉ

Blíží se mé pětadevadesáté narozeniny a pořád ještě vystoupím na skalku nad údolím, aniž bych se zadýchala. K tomu, abych vyšla k besídce, odkud přehlédnu celé své maličké království, potřebuji leč slabou hůlku.

Přežívám vás, můj drahý, o šedesátý sedmý rok. Kdybyste věděl, co stálo úsilí pouze zůstat naživu. Zejména poté, co jste se navždy vzdálil zde na zemi. Ovšemže jsem myslila na smrt a její rozličné způsoby. Vy, přítomný jinak než tělesně, jste mi dal sílu takové myšlenky překonat.

Tady nahoře, na nevysokém skalním stupni jsem ráda vyšívala. Paměť srdce smazává zlé dojmy a droboučké příhodě dává malířský opar. A náš rozum? Vysmívá se, někdy nad srdcem vítězí a tehdy nás studí nesnesitelný chlad. Šťastni, kdo dosáhnou smíru sami se sebou. To vše jsem vložila do svých výšivek.

„Pošetilá, představuje si, že nezemřel a píše MU,“ říkali o mně někteří hosté.

V duchu jsem se tím bavila. Protože sedávala jsem tu na lavičce i nad výpočty, kolik se mi urodí ječmene a zda bude výhodnější prodat jej do libochovického nebo trnovanského pivovaru. Nebo jsem počítala, zdali mé panstvíčko uživí ještě jednu rodinu podruhů, protože kdo v tomhle kraji nemá pole, nemá chléb.

Někteří plakali z vděčnosti, jiní jen tupě zírali. Našli se i takoví, kdo zlým zákoutím myšlení uvažovali: „Naše baronka koná dobro, jaképak černé činy tím chce zastříť?

Snad právě ona nebyla skutečnou příčinou JEHO smrti?“ To obviňování jsem jim nemohla mít za zlé, vždyť prostřednictvím těch slov jste ožíval i vy.

Ovšemže všelijakých poselství jsem vám za ta léta adresovala v duchu tisíce. Většina z nich byly pouze otázky, zda si počínám správně. Nevím, dožiji-li se ještě dalšího roku a nechci déle odkládat, co stejně jednou musím. Sečíst úrodu vzešlou z půdy vámi zorané, vámi oseté. Vypovědět v úplnosti svůj život s vámi, protože s vámi jsem žila, i když sám jste už nežil.

S mým dosud čilým tělem sem přichází i má pokulhávající paměť. Té nepomůže žádná hůlka. Dnes jsem se ptala správce, jestli máme zasázeno dost brambor, jestli dobře odkvetly jabloně a zdali se rodí selata. Hleděl shovívavě a já, když mne upamatoval, že se ptám již po třetí, smála jsem se sama sobě. Zato na dobu před devadesáti lety si vzpomínám velice dobře.

Stalo se to v Teplicích 10. srpna 1810. Šly jsme od Poštovního dvora, kde si matka najímala pokoje. Chudák maminka, bylo jí třiaadvacet let a už měla tři dcery. Mně bylo šest a byla jsem nejmladší. Na mou letoru jsme se pohybovaly hrozně pomalu, já bych byla běžela a skotačila. Matka a obě starší sestry mě ustavičně káraly: „To nesmíš, tohle nesmíš, tady jsme v lázních a musíme se podle toho chovat!“ Tak jsme kráčely po kolonádě k parku a já jsem přeháněla vážnost, dělala jsem důstojné opičky a dostala vyhubováno znova. Potkávaly jsme plno krásně oblečených lidí, někteří nás zdravili, jiné jsme zdravily my. Vy jste se uklonil mé matce a na nás jste se usmál.

„Ulrika, naše nejmladší,“ představila mě maminka. „Ulriko, važ si dnešního dne. To je pan von Goethe, který píše Fausta.“

„Gété, gété,“ poskakovala jsem a vykřikovala. „Doma se o ničem jiném nehovoří než o nějakém gété. A ono to gété je pán. A starý.“

Matka sepjala dlaně a obrátila oči v sloup nad strašlivě rozjívěným potomkem, jak jsem se musela jevit. Vy jste se upřímně bavil.

„Roztomilé dítě,“ pravil jste. „Rozkošné. A jaký má hezký kamínek na řetízku.“

„Hahá,“ řádila jsem. „U nás to sbíráme na poli.“

To už bylo na maminku moc, pokynula sestrám, ty mě odtáhly stranou a dostala jsem herdu do zad. Z povzdálí jsem slyšela, jak jste si postěžoval mamince, že s tím Beethovenem už vůbec není řeč. Pádí kolem člověka shrbený, zamračený, rozhazuje rukama.

„A má límeček nakřivo,“ obvinil jste ho, jako by to bylo nejhorší možné provinění. Varoval jste před jakýmsi Arturem Schopenhauerem. Jeho matka prý má ve Výmaru salon, kde se scházejí příjemní lidé.

„Ale on je nepřítel žen...!“

To vy jste nebyl, prokázal jste to hned po setkání s námi, vlastně ještě během něj. Vzdálil jste se, samozřejmě s omluvou, na formu jste si potrpěl, to jsem dovedla ocenit už tenkrát. Alejí vám s nadšenými výkřiky běžela vstříc krásná dáma v šatech samý volán. Matka se zastavila se známými paními a všechny s ustrnutím sledovaly, jak se ta kráska

strojenými pohyby, které připomínaly vlání ve větru, do vás zavěsila. Zaslechla jsem její jméno, Bettina Brentanová. Šli jste spolu ke Zlaté lodi, kde jste bydlel.

„Ona k němu chodí na pokoj!“ děsily se maminciny přítelkyně. Tehdy jsem ještě nevěděla, oč jde. Nechápala jsem, co je na tom strašného, když jde dáma na pokoj s pánem, který píše Fausta. Nebyla to ničí indiskrece, co způsobilo, že se po čase dostala na světlo vaše vzájemná korespondence. Brentanová sama dala otisknout svůj dopis vám. Tykala vám a mě to uráželo. Napsala vám: Život je krásný jen tehdy, když jsem s tebou. Poskytla novinám i vaši odpověď, i když na ni nevrhala bůhvíjak příznivé světlo. Napsal jste jí: Vlastně ti nikdo nemůže nic dát, protože si sama buď všechno vytvoříš nebo vezmeš.

Tím, jak nelítostně jste ji vystihl, podal jste důkaz – alespoň pro mne – že ve vašem vztahu hrála hlavní roli vášně, nikoli láska. Porozuměla jsem tomu mnohem později než tehdy v lázeňském parku. Pak jsem si také spočítala, že v době téhle teplické příhody bylo spisovatelce Brentanové dvaadvacet a vám jednašedesát let. Doposud jste byl ženat s Kristinou Vulpiusovou, s kterou jste nejprve žil, ovšem v té době byla již čtyři roky vaší manželkou. Vzorem mravnosti jste tedy, můj milý, nebyl.

Toto mé první setkání s vámi bylo nadlouho i posledním. Teplice měly vynikající pověst jako lázně i středisko společenského života. Pořádaly se tu stejně skvělé koncerty jako v Karlových Varech a Mariánských Lázních, navíc se tu konala divadelní představení a dokonce se hrála

opera. Mně by byly Teplice úplně stačily. Jenže pro naši společenskou vrstvu patřilo k bontonu prostřídát sezony v několika lázních.

A tak jsme se mýjeli. Zatímco jsem byla s matkou a sestrami v Karlových Varech, vy jste byl právě v Teplicích. Přeslabikovala jsem si to v Lázeňských listech. Co přijelo státníků, šlechty, příslušníků královských rodin. Že mezi hosty pobýval i váš výmarský vévoda Karel August, u kterého jste byl prvním ministrem; byl prý vášnivý lovec a kuřák dýmky. Ale mne zajímalo hlavně, že jste tam vy. Jestli jste už dopsal Fausta a jestli k vám Bettina Brentanová ještě chodí na pokoj.

Jinak že by pro mě byly lázeňské sezony nějaká zábava, to zrovna ne. Kolikrát jsem vyprskla, když jsem musela předstírat, že piju tu ohavnou vodu s vážným zaujetím jako ostatní. Byla jsem kárána na každém kroku. Ale čas od podzimu do jara doma na zámku v Třebívlicích? Ó já! Zase jsem se dostala do spárů nesnesitelné vychovatelky a domácí učitelky zároveň. V duchu slyším maminčin hlas:

„Mademoseille, povolují vám větší přísnost. Ulrika se letos v lázních chovala přílišně.“

Někdy jsem na protest trucovala. Ale učenlivá jsem byla, to ano. Za rok, když jsme s matkou a sestrami opět byly v Teplicích a vy jste odjel do Karlových Varů, mohla jsem si přečíst, co jste tu napsal před několika dny:

Jaro je zde nekonečně krásné, zvláště nyní v parku a na všech cestách kvetou kaštiny co nejdokonaleji. Louky jsou svěží, dokonce kvetou. Člověk nemůže zahlédnout nic bohatšího a více utěšujícího...